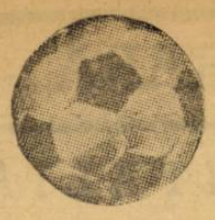

1. Ladislav NOVAK

„VIAȚA FĂRĂ DUMINICI"

În numărul de față și în altele viitoare, vom publica fragmente din viața lui LADISLAV NOVAK, JOSEF MASOPUST și SVATOPLUK PLUSKAL, fotbaliști cehoslovaci cunoscuți pe toate meridianele globului, rînduri scrise de ziariștii Otakar Bruna, Fratișek Steiner și Vit Holuber.

Aceste fragmente sînt extrase din cartea „VIAȚA FĂRĂ DUMINICI" apărută de curînd la Praga.

Azi, Ladislav Novak

Sosește ambulanța. Se îndreaptă spre cartierul Deivice. *Căpitanul echipei* Dukla *este culcat pe targă.*

Au început să sune telefoanele. „Ce-i cu Novak, *o să mai joace ?".*

— „Nu, a fost transportat acasă".

Sora a agățat receptorul în furcă.

Orele lungi de antrenament s-au spulberat în cîteva minute.

Zilele s-au transformat în odihnă obligatorie. Odihnă în pat, urmărirea programelor de la televiziune, cititul unei cărți.

Dar cum rămîne cu revanșa de la Dortmund ?

Din nou vor urma antrenamente, va veni duminica, deplasări cu avionul sau cu autobuzul.

Oare ce se petrece în om, că de fiecare dată, arde de dorința de a relua totul de la început, chiar dacă este obligat să suporte tratament medical, odihnă ? Gîndul lui se îndreaptă la un singur lucru — spre minge.

PENTRU CÎTEVA MINUTE

Ne aflăm în luna martie, vîntul rece pișcă obrajii, gerul te face să dirdîi. Însă amatorii de fotbal sînt cei mai rezistenți. Iar astăzi, pe stadionul din cartierul Vrșovice *din* Praga, Dukla *întîlnește în cadrul* C.C.E., *pe* Borussia Dortmund, *care a eliminat în etapa precedentă pe* Benfica Lisabona.

Frantișek Planicka, *arhicunoscutul internațional cehoslovac, se află deja în tribună, la locul său obișnuit.*

Tribunele au devenit atente.

Își fac apariția echipele. Jucătorul cu nr. 4 pe tricou, ars de soare, brunet, pășește în frunte, cu capul plecat.

Maiorul Ladislav Novak *își duce echipa la luptă.*

Jucătorii celor două echipe își fac încălzirea. Dukla *a venit direct din cantonament. Cîte ședințe tehnice, cîte ore de antrenamente susținute ! Oare se gîndește cineva la acest lucru acum ?*

Privirile spectatorilor sînt amplificate de camerele de luat vederi ale Euroviziunii și Interviziunii ; comentatorii sportivi șoptesc în surdină.

Numărul 4 de la Dukla a cîștigat tragerea la sorți și alege terenul.

Începutul îl are Borussia.

Brung-Rylewicz, *schimb scurt între cei doi și apoi o pasă la extremă. Numărul 4 de la Dukla îi iese în întîmpinare, îl deposedează de balon și-l expediază lui Masopust.*

Sîntem în minutul patru de joc și, deodată, căpitanul echipei pragheze simte o durere puternică în coapsă. Părăsește terenul și — așezat pe bancă — indică locul dureros doctorului Topinka, în timp ce cu privirea urmărește jocul.

Revenit în teren, după cîteva minute, mai face cîțiva pași și apoi părăsește definitiv gazonul stadionului.

Cabinetul medical al stadionului nu se deosebește cu nimic de orice alt cabinet medical. Doctorul Trubl, *pune diagnosticul : o întindere a mușchiului a dat naștere unei emoragii interne.*

AROMA CAFELEI BRAZILIENE

La restaurantul „La Pelikan" din Praga șeful de sală ne-a prezentat o listă cu 16 feluri de cafea.

„Ar trebui s-o gustăm așa cum ne-au arătat cei din orașul Santos" *a propus Ladislav Novak.*

„La marile magazine, există cîte un degustător profesionist, care consumă ceașcă după ceașcă, ia cîte o înghițitură, o degustă, lasă capul în jos, și-ți recunoaște la moment nu numai calitatea, dar și alte douăzeci de variante ale cafelei respective. În plus, îți spune cu precizie cît de mult a fiert, cît e de tare, ce lipsuri are, și din ce provincie a fost recoltată. Marile magazine au degustători cu care se pot mîndri".

Cafeaua a inspirat și alte amintiri din Brazilia.

Pentru prima oară, Novak *a jucat în* Brazilia *în anul 1956. Ultima pregătire a echipei* Cehoslovaciei *în vederea acestui turneu a avut loc la* Jablonec. *Selecționabilii au învins echipa orașului exportator de bijuterii, cu 11—1. Șapte mii de localnici aplaudau echipa națională, chiar dacă golurile plouau în poarta echipei lor. În felul acesta apreciau forma bună deținută de selecționabili.*

Înainte de plecarea în America de sud, *jucătorii s-au întîlnit în salonul hotelului* „Paris" *cu scriitorul* Jan Drda. *Acesta le-a povestit despre romanul său intitulat* „Pămînt fierbinte". *N-a omis să adauge că va fi „pămînt fierbinte" și pentru fotbaliști. A povestit despre întîlnirea cu* Pablo Neruda, *despre întîlnirile cu sutele de tineri „Leonidas", arși de soare pe terenurile de fotbal din America de sud, despre obiceiurile lor, despre climă, despre apa oceanului.*

Avionul societății elveține și-a luat zborul la amiază, avînd la bord în cursa sa peste ocean, echipa Cehoslovaciei *care cuprindea următorul lot :* Schroif, Dolejși, Hertl, Novak, Tichy, Urban, Prochazka, Pazdera, Moravcik, Farajzl, Borovicika, Kraus, Prada, Hledik, Molnar, Jakubcik, Pavlovici, Masopust, Pluskal.

După douăzeci și nouă de ore de zbor, autobuzul cu jucătorii cehoslovaci, puțin cam nesiguri, se îndrepta de la aeroport spre hotelul „Nuovo Mundo".

Îi aștepta un antrenament la lumina reflectoarelor și meciul.

Din anul 1950, cînd echipa Uruguayului *a cîștigat în* Brazilia, *nici o altă echipă străină n-a reușit să-și adjudece aici victoria. Ziariștii erau convinși că „vrăjitorii" brazilieni nu pot fi amenințați de o echipă aproape necunoscută, de undeva din* Europa centrală.

Este adevărat că pe cartea de vizită a jucătorilor cehoslovaci figurau victorii asupra Ungariei *(4—2) și* Elveției *(6—1), însă gîndul la un meci egal la* Rio *era socotit un vis.*

Stadionul Maracana din Rio de Janeiro *n-a fost plin. Dacă s-ar fi vîndut toate biletele, ar fi venit 200 000 de spectatori. În ziua meciului a plouat, așa că au venit „doar" 80 000 de suporteri.*

Echipa Cehoslovaciei *întîlnea pe învingătorii turneului Pan american, turneu la care participaseră cele mai bune echipe naționale din țările Americii de sud. Italienii, deținători a două titluri de campioni mondiali, care veniseră plini de încredere în forțele lor, animați de dorința fermă de victorie, au trebuit să încline steagul în fața reprezentativei* Braziliei.

Echipa vrăjitorilor mondiali a jucat în formația : Gilmar — Djalma Santos, Edson Santos, Nilton Santos, Forminga — Zozimo, Canario — Zozinho, Leonidas, Didi, Pepe. CEHOSLOVACIA : Dolejși — Hertl, Hledik, Novak — Pluskal, Masopust — Pazdera, Moravcik, Farajzl, Borovicika, Kraus.

„Roșii" contra „galbenilor" încep marele lor meci, al cărui rezultat este așteptat de întreaga lume sportivă. Pe ici pe colo, unii dădeau pronosticuri.

Jocul era foarte disputat. Arbitrul l-a avertizat de cîteva ori pe Hledik *pentru intrări prea dure și a fluierat un fault comis de* Novak *prin alunecare,* Bertley Gross *era la fel de atent ca și colegii săi de linie.*

Cu cinci minute înainte de sfîrșitul primei reprize, Pepe *a primit o pasă precisă. Era așa de aproape de Dolejși încît se părea că acțiunea lui se va termina cu un gol. În ultima instanță însă, portarul cehoslovac i-a plonjat în picioare, nepermițîndu-i să-și încheie acțiunea.*

ȘI DJALMA GREȘEȘTE !

Arbitrul a indicat punctul de la 11 m. Sosise momentul pentru amatorii de senzații tari. Oare arbitrul apreciase just ? Oare noi nu jucam prea dur în apărare ?

Acum, mingea se afla pe locul care nu face nici o plăcere portarilor.

Cine va executa lovitura? Djalma Santos !

Îl urmărește cu privirea pe Dolejși. *Acesta nu-l vede nici pe* Djalma, *nici pe cei din tribune. S-a uitat după coechipierii săi. Cu un sentiment de vină și de dojană, ca și cum ar fi spus :* „Ce era să fac, dacă l-ați lăsat ?". *Perdeaua subțire de ploaie estompează întreaga priveliște a stadionului.*

Maestrul loviturilor de la 11 m, Djalma Santos, *își potrivește balonul... Șuturile-bombă, expediate cu ambele picioare de acest jucător, sînt cunoscute în lumea întreagă.*

Dolejși își îndoaie genunchii, încearcă să-l privească în ochi pe Santos. Acesta din urmă, se mai uită odată și își ia elan. Stadionul Maracana strigă dinainte : gool !

Apoi, strigătul se stinge...

Balonul sboară în direcția barei din dreapta, dar Dolejși, printr-o săritură, îl scoate în corner. Se aud cîteva aplauze. Apoi, aplauzele cuprind întreg stadionul.

Primejdia a fost îndepărtată.

După meci, Bretislav Dolejși *a declarat :* „Am intuit direcția balonului, privindu-l în ochi pe Djalma. Știam că trebuie să resping balonul în direcția aceea. *La rîndul său,* Santos *a comentat astfel această fază :* „Dolejși m-a enervat. Inițial am vrut să expediez mingea în partea opusă".

Totuși, cu această fază, meciul nu se terminase.

În minutul 8 de la reluare, subțirerul Pazdera *a demarat cu balonul pe extremă, l-a deschis apoi în diagonală pe* Kraus. *Centrarea acestuia a fost interceptată cu capul de* Moravcik, *care a expediat balonul în plasă, înainte ca* Gilmar *să poată schița vreun gest. Publicului nu-i venea să creadă. Mai era valabil oare, pronosticul antrenorului echipei Braziliei care declarase înainte de meci că vor obține victoria cu scorul de 3—0 ? Brazilienii însă nu au depus armele. Totuși liniile noastre de apărare constituiau un obstacol greu de trecut.*

Nu se lăsa nici galeria !

La o ciocnire, Zozinho *l-a trîntit pe* Hledik *la pămînt. A trebuit să i se acorde îngrijiri.* Dolejși *era solicitat la maximum.*

Canario *a executat o lovitură liberă.* Dolejși *a reținut balonul însă mijlocașul* Zozimo *a încercat să-l atace pe portar. Și lui Dolejși au trebuit să-i vină în ajutor medicii.*

Trebuie să rezistăm cu orice preț, mi-am spus. Se aude fluierul arbitrului. Cele 90 de minute de joc s-au scurs.

Unsprezece tineri au obținut o victorie care se va înscrie în istoria fotbalului mondial.

CINCISPREZECE MINUTE...

Pauza constituie o parte integrantă dintr-un meci de fotbal. Fie că se joacă pe unul dintre cele mai mari stadioane din lume, fie că se joacă pe terenul neîmprejmuit de la marginea unui sat.

Fluierul arbitrului anunță că jumătate din timpul afectat jocului s-a scurs. Urmează 15 minute de odihnă.

Ce faci în cele 15 minute ?

„Cînd mă îndrept spre cabină mă gîndesc la cele ce va spune antrenorul. Cîteodată, pronunță doar atît: „Totul este în ordine". Atît. Așa s-a întîmplat la meciul cu Gornik. Conduceam cu 2—0. Handicapul din primul meci disputat în Polonia, era egalat. Se împlinise punct cu punct cînta ochiul. Jocul lor este individual, al nostru este colectiv. Jucătorii lor sînt mai tehnici, ai noștri mai rapizi".

Brazilienii nu joacă în condițiuni ușoare. E adevărat, că sînt obișnuiți cu căldura de 40 grade, însă să reziști la același ritm de joc pe o asemenea temperatură, nu este chiar așa de simplu.

Chiar și pe un brazilian de baștină clima îl obosește.

De aceea brazilienii îmbătrînesc repede.

Însă zburdălnicia lor în joc, dăruirea în timpul meciului, nu suferă comparație. Poate că și aceasta îi ajută.

NOVAK, într-o spectaculoasă intervenție aeriană la balon

Unul dintre cei unsprezece — Novak — a făcut cu creion roșu un semn de exclamare în dreptul rezultatului din meciul cu Brazilia din anul 1956.

„De altfel, tot anul a fost excepțional. Nici înfrîngerea din partea echipei Uruguayului și nici înfrîngerea din Chile n-au fost zadarnice. Cînd trec în revistă toate acestea, după scurgerea timpului, ajung la concluzia că acest turneu a avut un rol pozitiv.

Sînt mulți cei care ne iau în derîdere cînd spunem că întreprindem aceste turnee pentru a acumula experiență. Și totuși, fără experiența acestor jocuri, nu se poate cîștiga, nu se pot marca goluri".

Cum joacă brazilienii ?

„Joacă tehnic, plăcut, mișcările lor în teren înțeles, să reziste din toate puterile. Doar știți cum s-a întîmplat cu meniscul meu. La o fandare, lîngă tușă, am auzit cum mi-a trosnit ceva. Era clar că nu-i un fleac, însă în timpul jocului n-ai timp să te gîndești la așa ceva".

Despre întîmplarea aceea, Novak *nu prea vorbește bucuros. Datorită ei n-a fost inclus în reprezentativa* Restul lumii.

„În pauză, îți amintești totdeauna de oamenii care se află în preajma echipei. De exemplu, medicul.

Doctorul Eiselt, un excelent specialist, posedă pe lîngă cunoștințele necesare, o calitate în plus: înțelegerea, apropierea de fiecare om.

Doctorul Topinka, nu face tratamente numai după rețetă, ci și cu ajutorul unei doze mari de bună dispoziție. Nimeni n-ar putea număra duminicile pe care le-a închinat echipei și sănătății jucătorilor.

Nu știu cum ar fi, dacă la pauză n-ar veni la noi în cabină, medicul sau maserul. În special, funcția maserului, noi am cam subapreciat-o. În turneul din Mexic însă, ne-am dat seama, cît de important este acest om pentru o echipă. La început ni s-a alăturat mai mult ca suporter. Însă pînă la urmă s-a dovedit că de fapt este un specialist în fotbal și care cunoaște cu precizie ce anume îi trebuie jucătorului înainte de meci și în special, în pauză

Ne-a fost foarte util, în Mexic, deoarece pe lîngă funcția sa obișnuită, avea grijă de răcoritoare, dîndu-ie cu tact și la momentul oportun.

In Chile, maserul a devenit un membru necesar delegației noastre

Corpolentul domn Parra cunoaște fiecare mușchi, știe ce funcție îndeplinește, știe ce importanță are acest lucru pentru jucător, și mai ales știe cît trebuie să se ocupe de fiecare dintre ei pentru ca totul să fie în ordine.

Sînt pauze plăcute, altele mai puțin plăcute.

L-am văzut pe Masopust în pauza unui joc în timpul turneului din S.U.A. Cînd a venit în cabină, unde era o răcoare plăcută și pe jucători îi așteptau paharele cu suc, el își storcea tricoul ca pe o rufă. „La New-York, sau în timpul turneului din Mexic, am apucat niște călduri, de-a dreptul caniculare. Însă căldurile cele mai mari, le-am trăit în timpul turneului din R.D. Vietnam și Indonezia. S-a jucat pe o căldură de 50 de grade. In timpul pauzei, jucătorii nu și-au dat seama. Însă după meci, cînd și-au făcut cîntarul, era clar acest lucru. Fiecare dintre ei pierduseră cîte 2 kg din greutate".

Ce se mănîncă sau ce se bea în timpul unei pauze ?

„De obicei puțin ceai călduț, însă concentrat. In S.U.A., pe timpul căldurilor mari, mîncam portocale, lămîie, sau beam suc. La noi asta era deja o obișnuință. Alte echipe, au alte metode de a se răcori, care corespund firii și temperamentului jucătorilor.

Jucătorii de la F.C. Santos beau la pauză cafea neagră tare și cu mult zahăr.

Italienilor le face bine un pahar cu vin alb din sud. Beau vin și la micul dejun.

Unii antrenori nu au încredere și nu recomandă berea. Componenții echipei Restul lumii, au putut bea înainte de meci vin și cafea Bere însă, în nici un caz".

Novak se oprește un moment. Apoi, reia povestirea momentelor vesele sau mai puțin vesele din lunga lui activitate...

Traducere de
V. BENKOVSCHI